

SOTSIAALMINISTEERIUM

Tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seadus ja kaasnevad õigusmuudatused

Heli Paluste

Tervisesüsteemi arendamise osakond

Tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seadus (TOKVS ehk nn patsiendikindlustus) ja kaasnevad seaduste muudatused

- **TOKVS** (*tervishoiuteenuse osutajaja kohustuslik vastutuskindlustus välditava kahju hüvitamiseks patsiendile, mis on tekkinud tervishoiuteenuse osutamise käigus*);
- **Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmine** (*patsiendiohutuse süsteemi kaasajastamine*);
- **Võlaõigusseaduse ja KrMS muutmine** (*mitte-süüdistava/karistava kultuuri loomine: TTO vastutuse regulatsiooni kaasajastamine, täiendav alus kriminaalmenetluse lõpetamiseks*).
- **Muude seaduste muutmine**

TOKVS kohaselt on

**Eestis seaduse jõustumise ajal (1.juulil 2024)
tervishoiuteenuse osutamise tegevusloa alusel
tegutsevatel tervishoiuteenuse osutajatel**

kohustus

sõlmida vastutuskindlustusleping

30 kalendripäeva jooksul

Kohustusliku vastutuskindlustuse tähendus

- kohaldatakse Eestis tervishoiuteenuse osutamise käigus tekkinud kahju (tervisekahjustus, kehavigastus, surm) hüvitamisele kindlustusandja poolt.
- TTO kogu tegevus peab tegevusloa kehtivuse ja tegutsemiseajal igal ajahetkel olema kaetud vastutuskindlustuslepingu järgse kindlustuskaitsega.
- Kindlustusjuhtumi toimumise korral võib õigustatud isik nõuda kahju hüvitamist kindlustusandjalt, kes on sõlminud antud TTO-ga vastutuskindlustuslepingu.

Hüvitatakse kahju, mis on tekkinud järgmise asjaolu tagajärjel:

- 1) diagnoosimise, ravi või protseduuri tegemine või tegemata jätmine, eeldusel, et arstiteaduse üldisel tasemel kahju oli tõenäoliselt välditav;
- 2) diagnoosimise, ravi või protseduuri käigus saadud nakkus, eeldusel, et see oli tõenäoliselt välditav;
- 3) TTO poolt patsiendi transportimisel tekkinud vigastus või kahjustus;
- 4) diagnoosimise, ravi vm käigus kasutatud seadme rike, mille eest tervishoiuteenuse osutaja vastutab VÕS alusel;
- 5) TTO poolt patsiendile manustatud vale ravim, ravimiannus, kõlbmatuks muutunud ravim või ravimi muu väär kasutamine;
- 6) TTO dokumenteerimiskohustuse rikkumine, mille tõttu tekkis kahju;
- 7) TTO korraldusliku kohustuse rikkumine.

Piirmäärad, vaidluste lahendamine jm

- Kindlustussumma on õigustatud isiku kohta kuni 100 000 eurot ja kindlustusjuhtumi kohta kuni 300 000 eurot (sh mittevaralise kahju piirmäär isiku kohta kuni 30 000 eurot, juhtumi kohta kuni 100 000 eurot).
- Luuakse 5-liikmeline lepituskomisjon vastutuskindlustuse vaidluste lahendamiseks.
- NB! TKE (tervishoiuteenuse kvaliteedi ekspertkomisjon) lõpetab kaebuste vastu võtmise seaduse jõustumisel.

PO juhtumid nn dekriminaliseerimine

Kriminaalmenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

seadustikku täiendatakse §-ga 205³:

”§ 205³. **Kriminaalmenetluse lõpetamine tervishoiuteenuse osutamise korral**

(1) Lisaks seadustiku §-s 202 sätestatud alusele võib Riigiprokuratuuri määrusega lõpetada kriminaalmenetluse tervishoiuteenuse osutamise käigus ettevaatamatusest patsiendi surma või raske tervisekahjustuse põhjustanud tervishoiutöötaja suhtes, kui samal ajal on täidetud järgmised kriteeriumid:

- 1) tervishoiutöötaja on viivitamata esitanud teate patsiendiohutusjuhtumi kohta TTO siseselt ja Terviseameti peetavale POHAK-le, kui see on ette nähtud TTKS-s;
- 2) tervishoiutöötaja on tegutsenud registreeritud kutse või eriala piirides;
- 3) tervishoiutöötaja ei ole põhjustanud patsiendi surma või rasket tervisekahjustust joobeseisundis.

(2) Kui tervishoiutöötajal ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik / otstarbekas esitada teadet POJU kohta TTOle ja Terviseameti peetavale POHAK-le, võib kriminaalmenetluse lõpetada ka juhul, kui POJU kohta on esitanud teate teine tervishoiutöötaja või tervishoiuteenuse osutaja poolt volitatud kvaliteedi ja ohutuse eest vastutav isik.“

Kvaliteedi ja patsiendiohutuse kaasajastamine

TTKS

Patsiendiohutus (e PO) on tervishoiuteenuse osutamisega kaasneva välditava tervisekahju riski eesmärgipärane vähendamine.

PO süsteem hõlmab tegevusi, mis on seotud patsiendiohutusjuhtumite dokumenteerimise ning patsiendiohutusjuhtumite analüüsi, ennetamise ja juhtumitest õppimisega.

Patsiendiohutusjuhtum (e POJU) on tervishoiuteenuse osutamisega seotud juhtum, mis oleks võinud põhjustada või põhjustas patsiendile välditava tervisekahju.

Luuakse **keskne patsiendiohutuse andmekogu (e POHAK)**

POJU dokumenteerimise kohustus

TTKS

Tervishoiutöötaja on kohustatud dokumenteerima tervishoiuteenuse osutamisega kaasnenud POJU-d, mis oleks võinud põhjustada või põhjustasid patsiendile välditavat tervisekahju.

Dokumenteeritud POJU-le ja nende analüüsimisega seotud dokumentatsioonile on lubatud juurdepääs üksnes TTO-le ning uurimist teostavale organile kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamise huvides.

Tervishoiutöötaja kaitse

TTKS

Tervishoiutöötaja suhtes, kes on nõuetekohaselt dokumenteerinud POJU, sh on edastanud teabe ka POHAK-sse, ei algatata selle teabe alusel järelevalvemenetlust, samuti ei saa tööandja öelda selle alusel töölepingut üles, v.a järgmistel juhtudel:

- 1) tervishoiutöötaja tegevuses oli tahtluse tunnuseid;
- 2) tervishoiutöötaja põhjustas POJU joobeseisundis;
- 3) tegemist oli tervishoiuteenuse osutamise nõuete või hea kliinilise tava ilmse ja tõsise eiramisega.

Patsiendiohutuse andmekogu POHAK

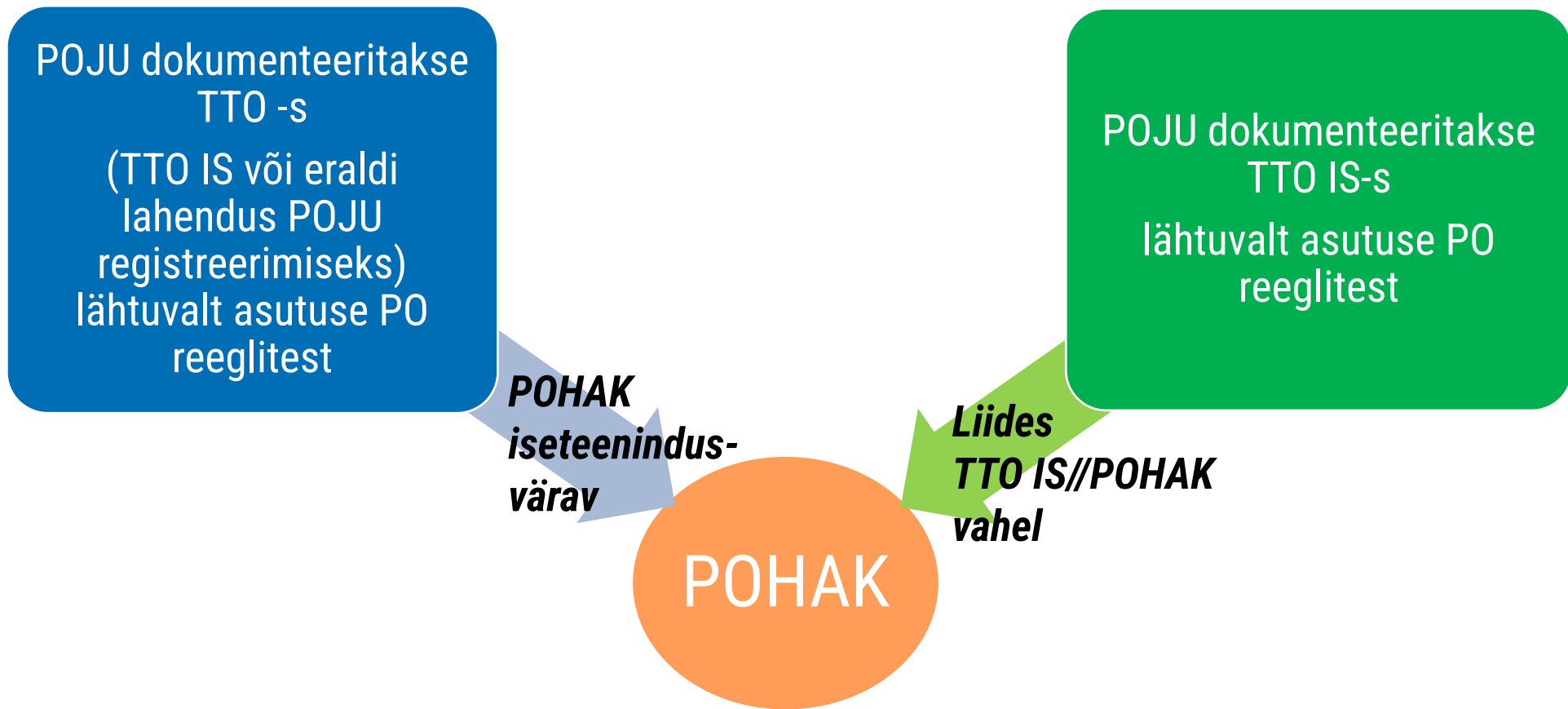

- POHAK peetakse PO korraldamiseks, POJU ennetamiseks ja analüüsimiseks / juhtumitest õppimiseks, ennetusmeetmete hindamiseks, tervisepoliitika väljatöötamiseks, statistika ja teadusliku uurimistöö tegemiseks.
- POHAK peetakse kujul, mis ei võimalda POJU-ga seotud patsiendi ega tervishoiutöötaja isikut otseselt tuvastada.
- POHAK-sse kantud andmed on ette nähtud asutusesiseseks kasutamiseks.

Terviseametil vastutava töötajana on kohustus

- POHAK andmeid analüüsida,
- esitada vähemalt kord aastas üldistatud statistikat,
- teha ettepanekuid PO olukorra parandamiseks, moodustades selleks asjatundjate nõukojad.

POJU dokumenteerimine ja edastamine POHAK-sse

Miks see on oluline?

Rahvusvaheline kogemus – OECD:

**„Positiivne patsiendihutuse kultuur on oluline osa patsiendihutusest.
Õiglane mittesüüline kahju hüvitamine patsiendile on oluline osa patsiendihutusest.“**

(The economics of patient safety (2017))

- Patient harm is estimated to be the **14th leading cause of the global disease burden**. This is comparable to diseases such as tuberculosis and malaria.
- The available evidence suggests that **15% of hospital expenditure** and activity in OECD countries can be attributed to **treating safety failures**.
- The most burdensome include **healthcare-associated infections, venous thromboembolism, pressure ulcers, medication error and wrong or delayed diagnosis**.
- **Building a positive safety culture** - an important part of an integrated Patient Safety strategies.
- **No-fault medical harm compensation scheme** - **one system level patient safety intervention**.

Eksimine on inimlik, eksimuste ennetamine on oluline

Rahvusvaheline kogemus - WHO:

„1 patsient 10-st saab haiglaravi jooksul kahjustada. Investeeringud patsiendiohutusse võimaldavad märkimisväärselt kulude kokkuhoidu“

(Facts on patient safety https://www.who.int/features/factfiles/patient_safety/en/)

WHO/C. Black

Fact 5: Investments in reducing patient safety incidents can lead to significant financial savings

SOTSIAALMINISTEERIUM

Tänan!

Heli.Paluste@sm.ee

